

Школска 2014/2015. година
Републичко такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VIII разред

Шифра: _____

1. У поље поред наслова књижевног дела напиши број под којим се налази име аутора који је то дело написао. Један аутор је вишак.

1.	Пеђа Милосављевић		
2.	Доситеј Обрадовић	<i>Опомена</i>	
3.	Десанка Максимовић	<i>Мемоари</i>	
4.	Ђура Јакшић	<i>Потера за пејзажима</i>	
5.	Прота Матеја Ненадовић	<i>Отаџбина</i>	

2. Уписивањем назива стилских фигура на линијама допуни наведене дефиниције.

а) Стилска фигура којом се појачава музикалност стиха понављањем истог самогласника унутар једног стиха назива се _____.

б) Стилска фигура којом се у логичку везу, а не у везу по сличности, доводе појмови који се пореде назива се _____.

3. Заокружи слово испред тачног одговора. Житије је средњовековна биографија у којој је описан:

- а) живот истакнутог политичара или дипломате;
- б) живот најзначајнијег уметника, дворског песника;
- в) живот средњовековног писца, угледног грађанина;
- г) живот владара или истакнутог црквеног поглавара.

4. Пажљиво прочитај следеће реченице. Ако је тврдња тачна, заокружи **Т**, а ако је нетачна заокружи **Н**.

- а) Свети Сава је први српски књижевник. Т Н
- б) Фантастика се не појављује у бајкама. Т Н
- в) Антагонист је главни лик у драмској радњи. Т Н
- г) Радња приповетке *Све ће то народ позлатити* одвија се за време Првог балканског рата. Т Н

5.	<p>На линијама поред стихова напиши наслове народних епских песама из којих су дати одломци.</p> <p>а) <i>Моја руко, зелена јабуко, гдје си расла, гдје л' си устргнута! А расла си на криоцу моме, устргнута на Косову равном!</i></p> <p>б) <i>'Вако нама инџијели кажу: Кад су 'наке бивале прилике, Виш' Србије по небу ведроме, Ев' од онда пет стотин' година Ми смо онда царство задобили, И два влашка цара погубили...</i></p> <p>в) <i>Збаци с главе бугарску шубару, скиде с леђа бугар-кабаницу – засија се скерлет и кадифа, засјаше се токе на прсима и злаћене ковче на ногама: сину Милош у пољу зелену, као јарко иза горе сунце...</i></p>	
6.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора. У ком веку се одвија радња романа <i>Сеобе</i> Милоша Црњанског?</p> <p>а) У XVII веку; б) У XVIII веку; в) У XIX веку.</p>	
7.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора. Због чега је везир Јусуф, јунак из Андрићеве приповетке <i>Мост на Жепи</i>, допао у немилост?</p> <p>а) Због једне опасне интриге. б) Због свог порекла. в) Због проневере новца за изградњу моста.</p>	
8.	<p>Пажљиво прочитај наведени одломак и на линијама напиши тражене одговоре.</p> <p><i>Од владике и свијех главарах Селим-паши отпоздрав на писмо. Тврд је орах воћка чудновата, не сломи га, ал'зубе поломи!</i></p> <p>Писац дела из ког је наведени одломак је _____.</p> <p>Наслов дела из ког је наведени одломак је _____.</p> <p>Књижевна врста којој припада дело из ког је наведени одломак је _____.</p>	

9.	<p>Процес постепеног преласка из православне вере у католичанство који јунак Матавуљеве приповетке <i>Пилипенда</i> доживљава као издајство назива се:</p> <p>а) унијаћење; б) христијанизација; в) интеграција.</p>											
10.	<p>Поред имена сваког књижевног јунака напиши број који се односи на књижевно дело у коме се тај јунак појављује. Једно дело је вишак.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">а) Дафина _____</td> <td style="width: 50%;">1. <i>Пилипенда</i></td> </tr> <tr> <td>б) Вића _____</td> <td>2. <i>Јазавац пред судом</i></td> </tr> <tr> <td>в) Раде _____</td> <td>3. <i>Сумњиво лице</i></td> </tr> <tr> <td>г) Давид _____</td> <td>4. <i>Сеобе</i></td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. <i>Чудесна справа</i></td> </tr> </table>	а) Дафина _____	1. <i>Пилипенда</i>	б) Вића _____	2. <i>Јазавац пред судом</i>	в) Раде _____	3. <i>Сумњиво лице</i>	г) Давид _____	4. <i>Сеобе</i>		5. <i>Чудесна справа</i>	
а) Дафина _____	1. <i>Пилипенда</i>											
б) Вића _____	2. <i>Јазавац пред судом</i>											
в) Раде _____	3. <i>Сумњиво лице</i>											
г) Давид _____	4. <i>Сеобе</i>											
	5. <i>Чудесна справа</i>											
11.	<p>На линији напиши којој књижевној врсти припада песма <i>Очију твојих да није</i> Васка Попе.</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(назив врсте лирске песме)</p>											
12.	<p>Да ли је постојала могућност да се сретну, односно да ли су следећи писци били савременици? На линијама поред парова писаца напиши ДА или НЕ.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">а) Бранислав Нушић и Милош Црњански</td> <td style="width: 20%;">_____</td> </tr> <tr> <td>б) Петар II Петровић Његош и Петар Кочић</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>в) Теодосије и Јован Јовановић Змај</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>г) Вук Стефановић Караџић и Борисав Станковић</td> <td>_____</td> </tr> </table>	а) Бранислав Нушић и Милош Црњански	_____	б) Петар II Петровић Његош и Петар Кочић	_____	в) Теодосије и Јован Јовановић Змај	_____	г) Вук Стефановић Караџић и Борисав Станковић	_____			
а) Бранислав Нушић и Милош Црњански	_____											
б) Петар II Петровић Његош и Петар Кочић	_____											
в) Теодосије и Јован Јовановић Змај	_____											
г) Вук Стефановић Караџић и Борисав Станковић	_____											
13.	<p>Вук Исакович, један од главних ликова романа <i>Сеобе</i> Милоша Црњанског, нада се да ће се одселити у једну европску царевину да би се већ једном одморио и смирио. На линији напиши име те царевине.</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(име царевине)</p>											
14.	<p>Прочитај наведене биографске податке и на линији напиши о ком аутору је реч.</p> <p><i>Рођен је 1826. године у Бранковини код Ваљева. Школовао се у Београду, Прагу, Берлину и Хајделбергу. Много је путовао по европским земљама. Дуго је боравио у Црној Гори. Он је наш први модерни путописац. Оставио је записе о својим путовањима по Швајцарској, Италији, Немачкој. Умро је 1895. године у Ваљеву.</i></p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(име и презиме аутора)</p>											
15.	<p>Подвуци књижевнотеоријски појам који не припада датом низу и укратко објасни критеријум на основу којег тај појам представља „уљеза”.</p> <p style="text-align: center;">БАЈКА ДНЕВНИК ПЕЈЗАЖ МЕМОАРИ ПУТОПИС</p> <p>_____</p> <p>_____</p>											

16.	<p>Пажљиво прочитај наведени одломак из приповетке <i>Деца Иве Андрића</i> и заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p><i>Једнога од тих пролећних дана, био је Велики четвртак, у једно такво предвече позваше ме Миле и Палика да сутра после подне идем с њима да бијемо Јевреје. На те експедиције у јеврејске махале ишло се само неколико пута преко године, редовно о нашим или јеврејским празницима.</i></p> <p>Шта је разлог за насиље приказано у приповеци?</p> <p>а) Доба године када најчешће почињу ратови. б) Верска мржња и нетрпељивост. в) Мржња према богатијим слојевима друштва.</p>													
17.	<p>Попуни табелу како је започето.</p> <table border="1" data-bbox="183 779 1402 1041"> <thead> <tr> <th>Назив дела</th> <th>Књижевни род</th> <th>Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Сумњиво лице</i></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Ромео и Јулија</i></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Кроз мећаву</i></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Назив дела	Књижевни род	Књижевна врста	<i>Сумњиво лице</i>			<i>Ромео и Јулија</i>			<i>Кроз мећаву</i>			
Назив дела	Књижевни род	Књижевна врста												
<i>Сумњиво лице</i>														
<i>Ромео и Јулија</i>														
<i>Кроз мећаву</i>														
18.	<p>Допуни следећу реченицу. Скуп догађаја који су се одиграли у неком временском оквиру зове се _____, а начин на који су ти догађаји приказани у књижевном делу зове се _____.</p>													
19.	<p>Одреди врсту риме у наведеној строфи из <i>Пролетње песме</i> Десанке Максимовић.</p> <p><i>Осећам вечерас, док посматрам ласте и пупољке ране _____ како срце моје полагано расте к' о видик у лепе, насмејане дане.</i></p> <p>(назив врсте риме)</p>													
20.	<p>У наведеном низу дела народне књижевности подвуци наслове три дела која припадају епско-лирским врстама: <i>Женидба Милића Барјактара, Златна јабука и девет пауница, Хасанагиница, Женидба Душанова, Немушти језик, Три сужња, Стојан и Љиљана, Српска дјевојка, Кујунџија и хитропреља.</i></p>													

Број бодова: _____

Прегледао/-ла: _____

РЕШЕЊА: VIII разред**НАПОМЕНА: ТЕСТ СЕ ИСПУЊАВА ЋИРИЛИЦОМ; ОДГОВОРИ ОТВОРЕНОГ ТИПА МОРАЈУ БИТИ УСКЛАЂЕНИ СА ПРАВОПИСОМ.**

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање				
1.	<table border="1"><tr><td>3</td></tr><tr><td>5</td></tr><tr><td>1</td></tr><tr><td>4</td></tr></table>	3	5	1	4	Уколико су дата сва четири тачна одговора, онда се даје један бод.
3						
5						
1						
4						
2.	а) асонанца б) метонимија	Уколико су дата оба тачна одговора, онда се даје један бод.				
3.	г) живот владара или истакнутог црквеног поглавара	1 бод				
4.	а) Т б) Н в) Н г) Н	Уколико су дата сва четири тачна одговора, онда се даје један бод.				
5.	а) <i>Смрт Мајке Југовића</i> б) <i>Почетак буне против дахија</i> в) <i>Женидба Душанова</i>	Уколико су дата сва три тачна одговора, онда се даје један бод.				
6.	б) У XVIII веку.	1 бод				
7.	а) Због једне опасне интриге.	1 бод				
8.	а) Петар (II) Петровић Његош б) <i>Горски вијенац</i> в) драмски спев	Уколико су дата сва три тачна одговора, онда се даје један бод.				
9.	а) унијаћење	1 бод				
10.	а) 4 б) 3 в) 5 г) 2	1 бод				
11.	љубавна песма	1 бод				
12.	а) ДА б) НЕ в) НЕ г) НЕ	Уколико су дата сва четири тачна одговора, онда се даје један бод.				
13.	Русија / Руска царевина	1 бод				
14.	Љубомир Ненадовић	1 бод				
15.	<u>ПЕЈЗАЖ</u> Образложење: Сви остали појмови представљају називе прозних врста, а пејзаж је назив за врсту дескрипције (опис природе).	1 бод за цео тачан одговор. Напомена: (Прихвата се свако тачно, смислено срочено образложење.)				

16.	б) Верска мржња и нетрпељивост.			1 бод
17.	Назив дела	Књижевни род	Књижевна врста	Уколико је дато пет или свих шест тачних одговора, онда се даје један бод.
	<i>Сумњиво лице</i>	драма	комедија	
	<i>Ромео и Јулија</i>	драма	трагедија	
	<i>Кроз међаву</i>	епика	приповетка	
18.	фабула, сиже			Само тачан редослед носи 1 бод.
19.	укрштена (наизменична) рима			1 бод
20.	<i>Женидба Милића Барјактара, Хасанагиница, Стојан и Љиљана</i>			Уколико су дата сва три тачна одговора, онда се даје један бод. Ако је подвучено и нешто погрешно, не добија се бод.